



اشاره ای به

حافظ شناسان آلمان



مروری بر برنامه ها و فضای فرهنگی در آلمان

در باره حافظ شناسان آلمان

حافظ شناسان آلمانی

- هانس هاینریش شدر
- هانس روبرت رومر
- رودولف کایل
- یوهان کریستف بورگل

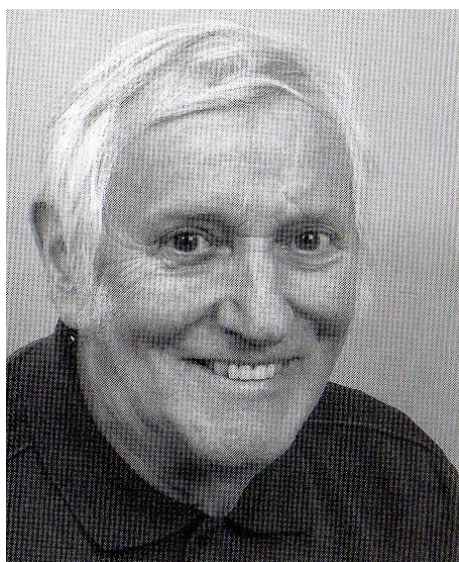
در میانه قرن بیستم (۱۹۵۱) محققانی مانند «هانس هاینریش شدر» در شاهکارش «تجربه گوتته از شرق» و «هانس روبرت رومر» در «مسائل حافظ شناسی» تحقیقات و پژوهشهای بسیاری انجام دادند. این محققان هر یک به نوبه خود به کار تحلیل و تفسیر اشعار حافظ در آلمان رونق بخشیدند و مسائل نوینی را در حافظ شناسی در قلمرو زبان آلمانی پیش کشیدند. با این حال، پس از این محققان تحقیق در احوال و افکار حافظ و نیز ترجمه اشعار او به آلمانی ادامه یافت، چنان که یکی از مهمترین کوششها در ترجمه دیوان حافظ به آلمانی در قرن بیستم، متعلق به «رودولف کایل»^۱ آلمانی است که در ۱۹۵۷ به چاپ رسید.

پس از این اثر «یوهان کریستف بورگل» استاد اسلام شناسی دانشگاه برن سوئیس «جنگ سودمندی از اشعار حافظ» را در سال ۱۹۷۲ منتشر کرد که به گفته پروفیسور «آنه ماری شیمل» با کتاب «پنجاه شعر حافظ» اثر «آرتور آربری» قابل قیاس است.

کتاب بورگل در بر دارنده ملاحظاتی درباره مطالعات حافظ شناسی و ویژگی های تغزل فارسی است. بورگل در کتاب کم حجمی به نام «سه رساله درباره حافظ» که در ۱۹۷۵ به چاپ رسید و به قلم کورش صفوی به پارسی برگردانده شد، کار ترجمه و تفسیر شعر حافظ را دنبال کرد و در آن به بررسی موضوع «گوتته

¹ Keil

و حافظ» و بعضی از مفاهیم اصلی دیوان حافظ، مانند عشق و عقل پرداخت. بورگل به جز این پژوهش‌ها، به چاپ جدیدی از ترجمه‌های روکرت از اشعار حافظ اقدام کرد و آن را در سال ۱۹۸۸ به مناسبت سال روکرت منتشر ساخت.



کوتاه در باره پروفسور دکتر یوهان کریستف بورگل^۲

یوهان کریستف بورگل در تاریخ ۱۶ سپتامبر ۱۹۳۱ در آلمان به دنیا آمد. وی تحصیلات عالی خود را در دانشگاه های فرانکفورت، آنکارا و بن به انجام رسانید.

در سال ۱۹۶۰ با ارائه پایان نامه ای با عنوان «مکاتبات درباری عضدالدوله و رابطه آن با دیگر منابع تاریخی؛ آغاز عصر حکومت

«آل بویه» موفق به دریافت درجه ی دکتری از دانشگاه گوتینگن گردید. او در سال ۱۹۶۹ موفق به کسب مسندی استادی دانشگاه شد.

وی از سال ۱۹۷۰ تا ۱۹۹۵ در سمت استاد مطالعات اسلامی و رئیس کرسی اسلام شناسی در دانشگاه برن منصوب شد. وی از سال ۱۹۹۵ بازنشسته گردید و در حال حاضر در شهر برن در سوییس زندگی می کند.

بورگل به ایران، پاکستان، افغانستان، هند و کشورهای عربی و آفریقایی سفرهای متعددی کرده و به زبان های فرانسه، ایتالیایی، عربی، فارسی و ترکی آشنا است. وی آثار متعددی پیرامون جهان اسلام و ایران از خود برجای گذاشته است که بخشی از آنها عبارتند از:

▪ دویستی های ابوطالب مأمونی» مکاتبات درباری عضدالدوله و رابطه ی آن با دیگر منابع تاریخی آغاز عصر حکومت آل بویه(پایان نامه ی دکتری)

- ادب و اعتدال در ادب الطیب، اثر رهاوی
- ابن رشد در رد نظریه ی جالینوس
- طب علمی در قلمرو فرهنگ اسلامی

² Johann Christoph Bürgel (16.09.1931 in Schlesien*)

- ملاحظاتی درباره ی رابطه ی منطق ارسطویی با شعر عربی - فارسی
- جزم اندیشی و خود محوری در اندیشه ی علمی اسلام سده های میانه
- ترجمه اشعاری از دیوان حافظ
- روش های روان درمانی در اسلام سده های میانه
- بهترین اثر ادبی دروغین ترین اثر است
- شناخت نمادهای آوایی در آثار رومی
- نور و سماع، اشعاری از دیوان جلال الدین رومی
- زاهد سرگردان، پژوهشی در معنای قلندر ورنند در اشعار محمد اقبال
- ترجمه خسرو و شیرین نظامی
- انسان، طبیعت و جهان هستی به عنوان عناصر دخیل در عشر ابن خفاجه
- حدود و ثغور و مباحثه ای بدون جبر: تصوف اسلامی در یک نمایشنامه ی نوگرایی ترکی
- جدل بین افلاطون و ارسطو در اسکندرنامه، اثر نظامی شاعر پارسی گوی
- شصت و سه غزل از حافظ
- دوقلوهای شرقی: اندیشه هایی درباره ی گوته و حافظ
- قدرت و اقتدار: دین و جهان در اسلام
- راه خدا؛ سه رساله ی عارفانه از خواجه عبدالله انصاری

حافظ شناس ایرانی در آلمان

پروفسور ناصر کنعانی

در آلمان علاوه بر پروفسور بورگل، شخصیت دیگری به نام پروفسور ناصر کنعانی در برلین زندگی می کنند که از دیگر حافظ پژوهان مطرح در این کشور محسوب می گردد.

www.irankultur.com

پروفسور دکتر ناصر کنعانی در خانواده‌ای آشنا به موسیقی متولد شد. او پس از گرفتن دیپلم ریاضی برای فراگیری موسیقی به وین عزیمت نمود. ناصر کنعانی در اتریش در کنار فراگیری موسیقی به یادگیری مهندسی علم مواد در دانشگاه لئوبن پرداخت. وی درجه دکتری خود در رشته فیزیک جامدات و فوق دکتری الکتروشمی را از دانشگاه فنی برلین در آلمان دریافت نمود.



ناصر کنعانی چهار سال در مؤسسه فناوری ماساچوست (ام‌آی‌تی)، دانشگاه فلوریدا و دانشگاه ساکاریا ترکیه به عنوان استاد مدعو تدریس نمود و در سال ۱۹۸۵ دوباره به آلمان بازگشت. از آن هنگام به مدت بیست سال در کنار تدریس در دانشگاه فنی برلین، مسئولیت بخش پژوهش و مدیریت کیفیت یک شرکت فرانسوی-آلمانی را به عهده داشت.

پروفسور ناصر کنعانی تاکنون بیش از دویست مقاله علمی در مجلات آلمانی و انگلیسی منتشر کرده و شش کتاب درسی در موضوعات علم مواد نگارش کرده است. وی به خاطر دستاوردهای علمی خود تاکنون چندین جایزه دریافت کرده است.

پروفسور کنعانی علاوه بر سخنرانیهای متعدد پیرامون شاعرای بنام ایرانی، کتب متعددی نیز منتشر کرده است که به جنبه های مختلف فرهنگ و ادبیات کهن فارسی می پردازد.

شایان ذکر است وی در پی انتشار کتاب خود در مورد حافظ شاعر پارسی زبان با عنوان "حافظ و دیوانش" در سال ۲۰۱۶ از نخست وزیر و وزیر تحقیقات و علوم انتاریو (کانادا) لوح تقدیر دریافت نمود. وی اخیرا کتاب «غزلیات عاشقانه حافظ در آینه اشعار آلمانی» را نگارش نموده است که توسط انتشارات «نویمان - کونیگهازن» در آلمان منتشر شد. این کتاب در ۶۶۳ صفحه به آلمانی نگارش شده است.

پروفسور ناصر کنعانی قبلا کتابی با عنوان «حافظ، بزرگترین غزلسرای فارسی زبان» به آلمانی نگارش کرده است. این کتاب در نوامبر سال ۲۰۱۹ در ۲۸۲ صفحه توسط انتشارات کونیگهازن - نویمان در آلمان منتشر شده است.